

Handläggare
Virginia Kustvall Larsson
Telefon +46 (0)8-508 27 254**Till**
Stadsbyggnadsnämnden**Stockholms stads Kemikalieplan 2020-2023.
Svar på remiss från kommunstyrelsen (Dnr KS
2019/1510)****Förslag till beslut**

1. Stadsbyggnadsnämnden godkänner kontorets utlåtande som svar på remissen.

Anette Scheibe Lorentzi
StadsbyggnadsdirektörJoel Edding
Tf. enhetschef**Sammanfattning**

Stadsbyggnadsnämnden har fått förslag till Stockholms stads kemikalieplan 2020-2023 på remiss. Stadsbyggnadskontoret ser kemikalieplanen som en bra utgångspunkt för stadens fortsatta och långsiktiga kemikaliearbete. Remissmaterialet berör främst upphandling och inköp, kemikaliehantering samt tillsyn och kontroll. I likhet med nuvarande kemikalieplan finns ett särskilt fokus på barn och andra särskilt känsliga grupper.

Ur ett stadsbyggnadsperspektiv finns angelägna utvecklingsområden inte minst vad gäller bygg- och anläggningsmaterial. Det är därför bra att staden med stöd av kemikaliecentrum fortsätter att bevaka kunskapsfronten, utvärdera riskmaterial, främja innovation och kommunicera en enhetlig kravbild i bygg- och anläggningsprojekt. Det är också positivt med förslag om att harmonisera material- och miljökrav med stadens tekniska vägledningar och handböcker. Kontoret välkomnar fortsatt dialog kring dessa frågor.

StadsbyggnadskontoretFleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Utlåtande

Ärendet

Stadsbyggnadskontoret har fått förslag till Stockholms stads kemikalieplan 2020-2023 på remiss från kommunstyrelsen för yttrande senast den 15 januari 2020. Kommunstyrelsen har skickat ut förslaget på bred remiss inom staden samt till externa aktörer. Ärendet har beretts inom planavdelningens strategiska enhet.

Sammanfattning av remissen

Kemikalier spelar en viktig roll i dagens samhälle. Samtidigt som kemikalierna har bidragit till välbefinnande har de också i flera fall vållat hälso- och miljömässiga problem. Utbredd användning i samhället är en del av problematiken kring de miljögifter som ofta återfinns i urbana miljöer. De utgör ofta likvärdiga eller större källor till utsläpp än de industriella källorna, särskilt i Stockholms-regionen. Diffusa utsläpp är ofta svåra att komma åt med traditionella åtgärder och kräver andra angreppssätt.

Mätningar visar att halterna av många antropogena ämnen är förhöjda i Stockholm. Gränsvärden för flera ämnen i ytvatten, fisk och sediment överskrids i flera fall med bred marginal. Källorna till de miljögifter som återfinns i staden är olika för olika ämnen. Miljögifter återfinns bland annat både i dagvatten och avloppsvatten. En annan viktig källa är spridning från historiska föroreningar i sediment och från landområden.

Stockholms stads första kemikalieplan antogs av kommunfullmäktige i juni 2014 och syftar till att förtydliga målet om ett giftfritt Stockholm i miljöprogrammet för Stockholm 2012-2015. I budget för 2018 gav kommunfullmäktige miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att påbörja arbetet med att ta fram en ny kemikalieplan.

Arbetet med framtagandet av planen har letts av kemikaliecentrum vid avdelningen för miljöanalys på miljöförvaltningen. En nära dialog har förts med referensgrupper knutna till respektive område/kapitel i planen. Avstämning har också skett med externa parter. Kemikalieplanen var våren 2019 på bred kontorsremiss i staden och externt. Remissinstanserna var överlag positivt inställda till planen. Återkommande synpunkter har handlat om mer och tydligare vägledning för att omsätta planen i praktisk handling. Det har även påtalats behov av mer resurser, kunskap och stöd vid kravställning och uppföljning när det gäller bygg- och anläggningsmaterial. Denna typ av stöd ryms inte i kemikalieplanen men föreslås kunna tas fram som en del av kemikaliecentrums löpande stöd under implementeringen.

Framtagandet av förslag till ny kemikalieplan har baserats på en utvärdering av kemikalieplanen för åren 2014-2019. Utvärderingen visade att planen omsatts i operativt arbete. Förslaget till ny kemikalieplan för åren 2020-2023 innehåller totalt 49 åtgärder fördelade på åtta olika kapitel (verksamhetsområden) som ska leda arbetet mot att nå målet om en giftfri stad. I likhet med nuvarande kemikalieplan finns ett särskilt fokus på barn och andra särskilt känsliga grupper. Kemikalieplanen lyfter även frågan om kemikalier och förorenande ämnen ur ett vattenperspektiv. I Stockholmsområdet är det förhöjda halter i ytvatten av många förorenande ämnen. Risk för urlakning till vatten av sådana ämnen bör därför begränsas. Det kan exempelvis innebära att avrinning från tak- eller fasadmateriäl, från vilka koppar- och zinkjoner kan urlakas, behöver renas. Så långt som möjligt har förslaget till ny kemikalieplan anpassats till det nya miljöprogrammet som är under utveckling.

Kontorets synpunkter

Stadsbyggnadskontoret har tagit del av remissmaterialet och ser att det främst berör upphandling och inköp, kemikaliehantering samt tillsyn och kontroll. Materialet är lättöverskådligt och väl presenterat. Rollfördelningen framstår som relevant och genomtänkt utifrån faktisk rådighet.

Ur ett stadsbyggnadsperspektiv finns angelägna utvecklingsområden inte minst vad gäller bygg- och anläggningsmateriäl. I enskilda bygg- och anläggningsprojekt kan det vara svårt att kontrollera innehållet av miljö- och hälsofarliga ämnen och att bedöma riskerna för att dessa ämnen sprids. Därtill utvecklas ständigt nya byggmateriäl och de består ofta av sammansatta materiäl och produkter. Kontoret välkomnar fortsatt dialog kring dessa frågor. Beträffande vattenperspektiv erfar kontoret att det finns osäkerhet kring hur behovet av rening av dagvatten från tak- och fasadmateriäl ska säkerställas i de fall där materiälen innehåller och riskerar att urlaka förorenande ämnen.

Det är därför bra att staden med stöd av kemikaliecentrum fortsätter att bevaka kunskapsfronten, utvärdera riskmateriäl, främja innovation och kommunicera en enhetlig kravbild i bygg- och anläggningsprojekt. Det är också positivt med förslag om att harmonisera materiäl- och miljökrav med stadens tekniska vägledningar och handböcker.

Sammanfattningsvis ser kontoret kemikalieplanen som en bra utgångspunkt för stadens fortsatta och långsiktiga kemikaliearbete.

SLUT